

PREGLED STANJA V SLOVENSKEM VISOKEM ŠOLSTVU NA PODROČJU INTERNACIONALIZACIJE

KAZALO

1. MOBILNOST ŠTUDENTOV	2
1.1. KREDITNA MOBILNOST ŠTUDENTOV V SLOVENIJI.....	2
<i>Mobilnost slovenskih študentov v tujino.....</i>	<i>2</i>
<i>Mobilnost tujih študentov v Slovenijo .....</i>	<i>3</i>
MEDNARODNA PRIMERJAVA OBSEGA ŠTUDENTSKE KREDITNE MOBILNOSTI PO DRŽAVAH	4
1.2. ŠTUDIJ V TUJINI ZA CELOTNO OBDOBJE ŠTUDIJA	5
<i>Vpis slovenskih študentov na tuje visokošolske zavode .....</i>	<i>5</i>
<i>Vpis tujih študentov na slovenske visokošolske zavode .....</i>	<i>6</i>
MEDNARODNA PRIMERJAVA OBSEGA TUJIH ŠTUDENTOV NA ŠTUDIJU V DRUGIH DRŽAVAH	7
<i>Delež študentov držav EHEA na študiju v tujini .....</i>	<i>7</i>
<i>Delež študentov držav EHEA, ki so diplomirali v tujini.....</i>	<i>7</i>
2. MOBILNOST OSEBJA.....	9
2.1. MOBILNOST AKADEMSKEGA IN STROKOVNEGA OSEBJA ZA KRAJŠE OBDOBJE POUČEVANJA IN USPOSABLJANJA	9
<i>Mobilnost slovenskega osebja v tujino .....</i>	<i>9</i>
<i>Mobilnost tujega osebja v Slovenijo.....</i>	<i>10</i>
2.2. TUJE AKADEMSKO IN STROKOVNO OSEBJE V SLOVENIJI	10
3. SLOVENSKI JEZIK ZA TUJE ŠTUDENTE IN OSEBJE V SLOVENIJI	10
4. MEDNARODNI SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI V SLOVENIJI	11
MEDNARODNA PRIMERJAVA ŠTEVILA SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV PO DRŽAVAH	11
5. ŠTUDIJSKI PROGRAMI IN PREDMETI V TUJEM JEZIKU V SLOVENIJI	12
MEDNARODNA PRIMERJAVA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV V TUJIH JEZIKIH PO DRŽAVAH	13
5.1. ŠTUDENTI, VPISANI V ŠTUDIJSKE PROGRAME V TUJEM JEZIKU V SLOVENIJI	15
6. BIVANJE TUJIH ŠTUDENTOV V ŠTUDENSKIH DOMOVH	15
7. SODELOVANJE S CILJNIMI REGIJAMI.....	15
MEDNARODNA PRIMERJAVA.....	17

1. MOBILNOST ŠTUDENTOV¹

V Sloveniji se kreditna mobilnost za študij (študij ali opravljanje praktičnega usposabljanja v tujini) najpogosteje izvaja preko programov ERASMUS in CEEPUS, bilateralnih dogovorov, občasno pa tudi prek drugih programov (npr. preko programa Slovenski štipendijski sklad EGP in NFM). Te aktivnosti potekajo preko Centra Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS). Poleg teh programov, se mobilnost študentov spodbuja tudi preko shem Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije (Štipendije Ad futura za študij v tujini). Ti programi skupaj predstavljajo največje finančne sheme za spodbujanje mednarodne mobilnosti študentov ter učnega in strokovnega osebja v Sloveniji.

1.1. KREDITNA MOBILNOST ŠTUDENTOV V SLOVENIJI

V nadaljevanju prikazujemo delež² slovenskih študentov, ki odhajajo na kreditno mobilnost (študij ali prakso) v tujino, in delež tujih študentov, ki prihajajo na kreditno mobilnost v Slovenijo, preračunano glede na celotno populacijo visokošolskih študentov v Sloveniji³. Kreditne mobilnosti za namen študija najpogosteje trajajo od 3 do 12 mesecev, za namen praktičnega usposabljanja pa najpogosteje od 2 do 12.

Mobilnost slovenskih študentov v tujino

Kot je razvidno iz Tabele 1, delež mobilnih študentov glede na vse vpisane študente iz leta v leto raste. Razlog je v večanju sredstev (predvsem v okviru programa Erasmus+), deloma pa tudi zaradi demografskih trendov (zmanjševanja generacij slovenskih študentov). V študijskem letu 2014/15 je bilo po do sedaj zbranih podatkih mobilnih 3,4 odstotka slovenskih študentov.

Tabela 1: Odstotek slovenskih študentov, ki odhajajo na izmenjavo v tujino po letih, glede na celotno študentsko populacijo v Sloveniji.

	2008/09 [%]	2009/10 [%]	2010/11 [%]	2011/12 [%]	2012/13 [%]	2013/14 [%]	2014/15 [%]
ERASMUS ⁴	1,3	1,3	1,5	1,8	2,0	2,1	2,5 ⁵
CEEPUS ⁶	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
NFM ⁷	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Sklad - Ad futura ⁸	0,0	0,1	0,3	0,6	0,4	0,5	0,5
Skupaj	1,4	1,5	1,9	2,5	2,4	2,7	3,4

Vir: CMEPIUS, MIZŠ, Sklad za razvoj kadrov, SURS

¹ V celotnem dokumentu se podatki nanašajo le na mobilnosti v visokem šolstvu, podatki za višje strokovne šole v analizah niso zajeti. V nekaterih mednarodnih primerjavah podatki vključujejo študente celotnega terciarnega izobraževanja – v tem primeru je to ustrezno označeno.

² Zaradi zaokroževanja podatkov na eno decimalno natančno seštevki v tabelah niso vedno ustrezni glede na deleže v različnih programih in mehanizmih mobilnosti.

³ Število visokošolskih študentov v Sloveniji po letih: 2008/09 (98128), 2009/10 (98279), 2010 (91539), 2011/12 (90141), 2012/13 (86141), 2013/14 (79267), 2014/15 (74046), 2015/16 (69682). Za obdobje od 2008/09 do 2010/11 smo podatke o študentski populaciji v Sloveniji pridobili s statistične baze SURS (<http://www.stat.si/>), za kasnejša leta so bili podatki pridobljeni iz baze eVŠ (opomba 3 se nanaša na celotni dokument).

⁴ Razpisno leto ERASMUS mobilnosti traja od 1. junija razpisnega leta do 30. septembra prihodnjega leta. Mobilnosti za namen študija trajajo od 3 do 12 mesecev, mobilnosti za namen prakse pa od 2 do 12 mesecev.

⁵ Podatki vključujejo realizirane mobilnosti na dan 11. april 2016 (medtem ko pogodbeno leto traja do 30. septembra 2016).

⁶ Ker lahko podatke za CEEPUS (mobilnost v tujino) zberemo samo iz CEEPUS sistema, ne moremo zagotoviti, da so bile vse mobilnosti tudi dejansko realizirane. Do odstopanj lahko pride v primeru, da je posameznik nominiran, izvrši izmenjavo, pozabi pa potrditi svojo prijavnico. Prikazane so mobilnosti, ki trajajo od 1 do 12 mesecev, ekskurzije in poletne šole so izzete.

⁷ Razpisno obdobje za leto 2013 traja od 1. januarja 2014 do 31. marca 2015, razpisno obdobje za leto 2014 traja od 1. maja 2014 do 31. julija 2015, zato so podatki za obe razpisni leti prikazani v akademskem letu 2014/15. Prikazane so mobilnosti, ki trajajo od 6 tednov do 12 mesecev (intenzivni tečajji so izzeti).

⁸ Mobilnosti iz razpisov, ki so bili objavljeni v letu 2008, so se odvijale pretežno v akademskem letu 2008/09 itd., zato smo podatke iz razpisnega leta 2008 prikazali v akademskem letu 2008/09 in tako naprej za preostala leta. Prikazane so mobilnosti, ki trajajo od nekaj tednov do 24 mesecev.

Mobilnost tujih študentov v Slovenijo

Tabela 2: Odstotek tujih študentov, ki prihajajo na izmenjavo v Slovenijo po letih, glede na celotno študentsko populacijo v Sloveniji

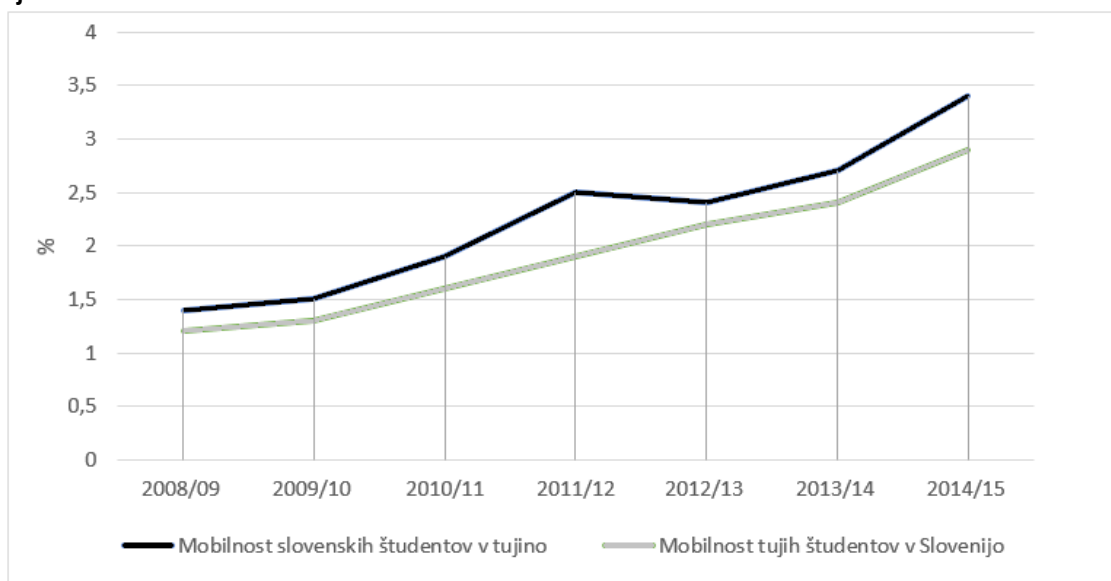
	2008/09 [%]	2009/10 [%]	2010/11 [%]	2011/12 [%]	2012/13 [%]	2013/14 [%]	2014/15 [%]
ERASMUS ⁹	1,0	1,2	1,4	1,7	1,9	2,1	2,7 ¹⁰
CEEPUS ¹¹	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
BILATERALE ¹²	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
NFM ¹³	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,004
Skupaj	1,2	1,3	1,6	1,9	2,2	2,4	2,9

Vir: CMEPIUS, MIZŠ, SURS

Delež tujih študentov na kreditni mobilnosti v Sloveniji je v študijskem letu 2014/15 po do sedaj zbranih podatkih znašal 2,9 odstotkov (Tabela 2). Delež prihajajočih študentov iz leta v leto narašča. Poleg že zgoraj navedenih vzrokov (povečanje sredstev v EU programih ter demografskih sprememb) je slovenski visokošolski prostor med tujimi študenti prepoznan kot kakovosten, predvsem pa je visoka kakovost življenja ter veliko ugodnosti, ki jih nudi študentski status v Sloveniji.

Graf 1 kaže primerjalno skupno število rasti deleža slovenskih študentov na kreditni mobilnosti v tujino ter tujih študentov na kreditni mobilnosti v Sloveniji v razmerju glede na celotno študijsko populacijo v Sloveniji. Delež se z leti opazno povečuje in se je od študijskega leta 2008/09 do 2014/15 več kot podvojil, še vedno pa ostaja pod 3,5%.

Graf 1: Delež, ki ga predstavljajo študenti na kreditni mobilnosti v in iz Slovenije glede na celotno študentsko populacijo v Sloveniji

Vir: CMEPIUS, MIZŠ, SURS

⁹ Razpisno leto ERASMUS mobilnosti traja od 1. junija razpisnega leta do 30. septembra prihodnjega leta. Mobilnosti za namen študija trajajo od 3 do 12 mesecev, mobilnosti za namen prakse pa od 2 do 12 mesecev.

¹⁰ Podatki vključujejo realizirane mobilnosti na dan 11. april 2016 (medtem ko pogodbeno leto traja do 30. septembra 2016).

¹¹ Upoštevali smo vse realizirane izmenjave, ki trajajo od 1 do 10 mesecev. Za akademsko leto 2015/16 smo upoštevali realizacijo in napovedi na dan 24. maj 2016. Prikazane so mobilnosti, ki trajajo od 1 do 12 mesecev, ekskurzije in poletne šole so izvzete.

¹² Od akademskega leta 2008/09 do akademskega leta 2011/12 so vključeni tudi podatki za mobilnosti preko Fulbright programa. Za akademsko leto 2015/16 so podatki na dan 24. maj 2016. Mobilnosti so od 1 meseca do 10 mesecev.

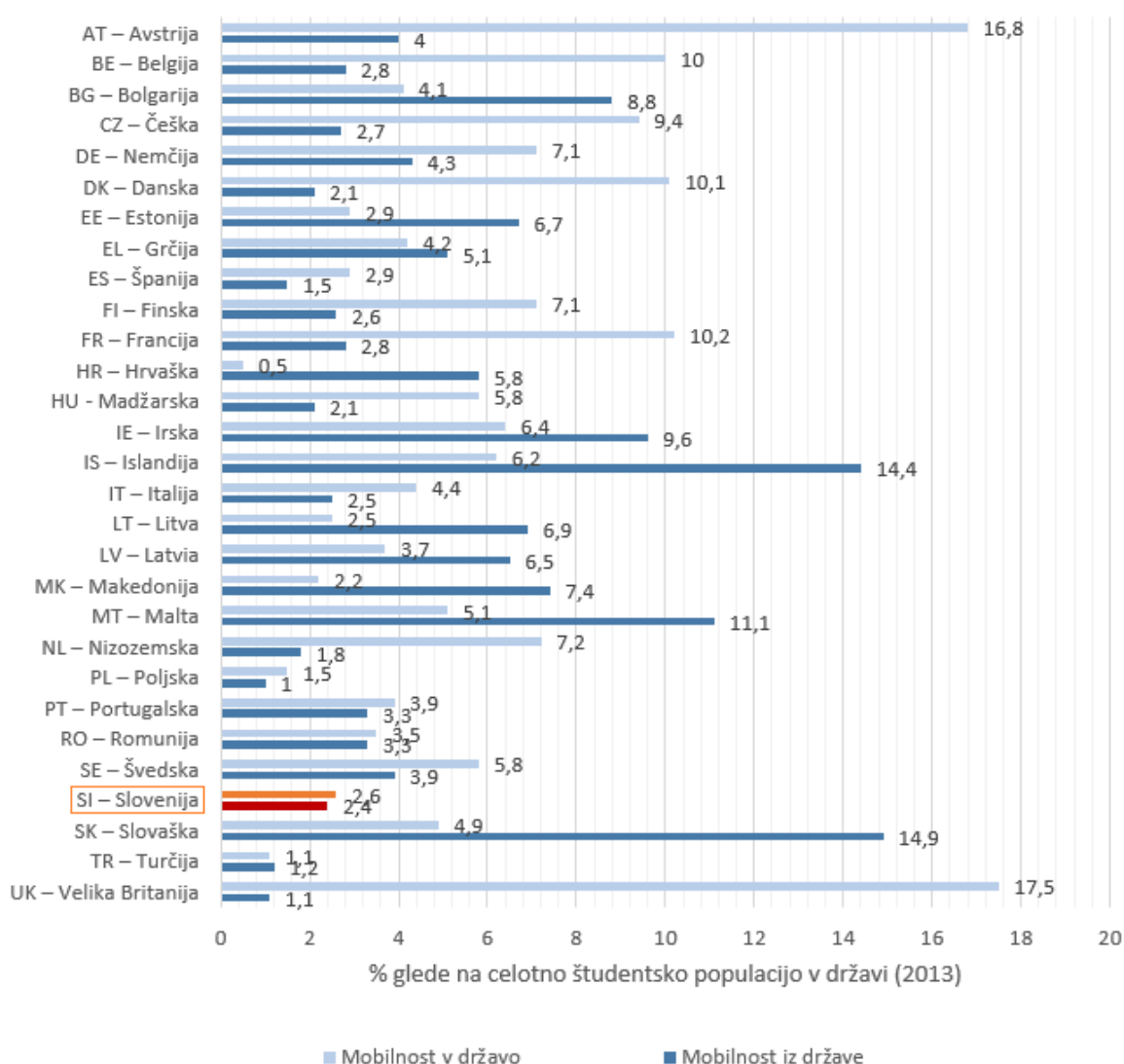
¹³ Razpisno obdobje za leto 2013 traja od 1. januarja 2014 do 31. marca 2015, razpisno obdobje za leto 2014 traja od 1. maja 2014 do 31. julija 2015, zato so podatki za obe razpisni leti prikazani v akademskem letu 2014/15. Prikazane so mobilnosti, ki trajajo od 6 tednov do 12 mesecev (intenzivni tečajji so izvzeti).

MEDNARODNA PRIMERJAVA OBSEGA ŠTUDENTSKE KREDITNE MOBILNOSTI PO DRŽAVAH

Internacionalizacija se v različnih regijah in državah kaže v različnih oblikah in dimenzijah¹⁴. Regionalne, nacionalne in tudi institucionalne politike in strategije se med seboj razlikujejo in nenehno razvijajo, zato ne obstaja enotni vzorec za medsebojno primerjavo različnih nacionalnih kontekstov. Mednarodne primerjave na področju internacionalizacije vključujejo širok razpon različnih dejavnikov, ki so medsebojno pogosto težko primerljivi, kar vključuje tudi terminološko nekonsistentnost in nejasnost. Posledično opozarjamo na previdnost pri interpretaciji in nadaljnji uporabi podatkov.

Kljub temu v nadaljevanju prikazujemo nekatere mednarodne primerjave na ravni različnih elementov internacionalizacije v visokem šolstvu, ki smo jih pridobili iz različnih mednarodnih podatkovnih baz in virov, a hkrati opozarjamo na odstopanja med nacionalnimi prikazi, ki smo jih za Slovenijo pridobili oziroma preračunali na podlagi nacionalnih evidenc, in podatki za slovensko visoko šolstvo, pridobljenimi v tujih virih in podatkovnih bazah (Eurostat¹⁵, OECD¹⁶ in UNESCO¹⁷).

Graf 2: Delež mobilnih študentov, ki odhajajo za del študija v tujino

Vir: UNESCO

¹⁴ De Wit et al. (2015):

http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/540370/IPOL_STU%282015%29540370_EN.pdf

¹⁵ <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

¹⁶ <http://stats.oecd.org/Index.aspx>

¹⁷ <http://data.uis.unesco.org/Index.aspx>

Kot izhaja iz Grafa 2¹⁸, so deleži mobilnih študentov, ki odhajajo za del študija v tujino zelo različni. Državi, ki gostita največ tujih študentov na kreditni mobilnosti sta Velika Britanija (17,5 %) in Avstrija (16,8 %). Visok delež pa imajo tudi Belgija (10,0 %), Danska (10,1 %) in Francija (10,2 %). Največji delež študentov na mobilnosti v tujino ima Slovaška (14,9 %), sledijo Islandija (14,4 %), Malta (11,1 %), Irska (9,6 %) in Bolgarija (8,8 %).

1.2. ŠTUDIJ V TUJINI ZA CELOTNO OBDOBJE ŠTUDIJA

Vpis slovenskih študentov na tuje visokošolske zavode

Po podatkih OECD je leta 2013 po celem svetu študiralo 2.370 Slovencev študentov terciarnega izobraževanja (na voljo so le podatki za celotno terciarno izobraževanje, ISCED 5–8). V največjem deležu so študirali v Avstriji (28 %), Veliki Britaniji (14,3 %), Italiji (11,2 %) in Nemčiji (11,2 %), sledijo ZDA in Nizozemska¹⁹.

Iz Poročila Sklada RS za razvoj kadrov za leto 2015 izhaja, da je bilo leta 2015 podeljenih 65 štipendij slovenskim študentom za študij v tujini (Tabela 3). Več kot polovica študentov (40 oz. 61,5 %, kar je 3,9 % več kot leta 2014) je prejela štipendijo za študij na kateri od najboljših 200 izobraževalnih ustanov na svetu, 28 (43,1 %) za študij na najboljših 100 univerzah. Med temi so University of Cambridge (5 štipendistov), University of Oxford (3), UCL (4), Imperial College London (4)²⁰.

Tabela 3: Štipendije slovenskim študentom za študij v tujini po programih Ad futura za mednarodno mobilnost

	2011	2012	2013	2014	2015
Št. podeljenih štipendij	110	90	118	59	65

Vir: Poročila Sklada za razvoj kadrov²¹

Tabela 4 predstavlja število štipendij, dodeljenih slovenskim študentom za študij v programih Erasmus Mundus – gre za tuje skupne študijske programe, v katerih ne sodelujejo slovenski visokošolski zavodi (udeležba držav članic EU v programu Erasmus Mundus, Akcija 1, je mogoča od leta 2010 dalje).

Tabela 4: Število štipendij, podeljenih slovenskim študentom za študij v programih Erasmus Mundus (brez slovenske udeležbe VŠZ)

	TOTAL 2010–2013	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2013/14	2015/16
EMMC/EMJMD ²²	30	3	7	6	6	5	3
EMMC scholars	2	0	0	0	0	1	1
EMJD fellows	3	1	0	0	2	0	0

Vir: Erasmus Mundus²³

V študijskem letu 2015/16 je bilo v skupne študijske programe v tujini, v katere niso vključeni slovenski visokošolski zavodi, vpisanih 6 slovenskih študentov. Od leta 2010 do 2015 je bilo vanje vpisanih 30 slovenskih študentov.

¹⁸ <http://data.uis.unesco.org/Index.aspx?queryid=171#>;

¹⁹ <http://stats.oecd.org/Index.aspx> (1. junij 2016); lastni izračuni.

²⁰ Letni poročili Sklada za razvoj kadrov 2014, 2015: http://www.sklad-kadri.si/fileadmin/dokumenti/Pravni%20akti/LP_2014.pdf

²¹ <http://www.sklad-kadri.si/si/info/o-skladu/informacije-javnega-znacaja/letno-porocilo/>

²² EMMC/EMJMD: Erasmus Mundus Masters Courses/Erasmus Mundus Joint Master Degrees

²³ Za leti 2014 in 2015 je prikazano stanje na osnovi izbora štipendij. Natančni podatki bodo na voljo po predložitvi končnih poročil.

Vpis tujih študentov na slovenske visokošolske zavode

Število tujih državljanov, ki prihajajo na študij v Slovenijo za celotno obdobje študija se v zadnjih treh letih povečuje (Tabela 5). Delež tujih študentov glede na vse vpisane študente raste tudi zaradi zmanjševanja generacij slovenskih študentov. Po podatkih eVŠ je bilo leta 2014 na slovenske visokošolske zavode vpisanih 4,2 odstotka tujih študentov (3.128 tujcev), kar je 158 tujcev več kot leto prej, ko je bil delež tujih študentov v vseh študentih 3,7 odstotkov.

Tabela 5: Odstotek vpisanih tujih študentov na slovenske VŠZ za celotno obdobje študija

	2012/13	2012/13 [%]	2013/14	2013/14 [%]	2014/15	2014/15 [%]
Število študentov	2962	3,4 %	2970	3,7 %	3128	4,2 %

Vir: SURS za akademsko leto 2012/13 in MIZŠ za 2013/14 in 2014/15

Večina tujih študentov v akademskem letu 2015/16 prihaja iz držav republik bivše Jugoslavije: Hrvaška, Makedonija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna Gora itd. Med prvih deset najpogostejših držav pa se v akademskem letu 2015/16 uvrščajo še Italija, Rusija, Ukrajina in Kitajska (Tabela 6).

Tabela 6: Tuji študenti na slovenskih VŠZ glede na državo državljanstva po letih

	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16
Hrvaška	727	696	660	759	976	1046	1035	1132
Makedonija	248	339	303	453	555	532	565	635
Bosna in Hercegovina	208	237	268	272	381	418	421	545
Italija	110	144	158	190	191	188	297	273
Srbija	129	137	129	147	298	339	223	233
Ruska federacija	43	39	41	57	52	56	65	68
Črna Gora	-	-	-	-	57	65	57	65
Ukrajina	21	26	32	45	41	41	55	55
Bolgarija	13	22	31	22	36	35	40	38
Kitajska	11	18	31	22	24	24	34	34
Nemčija	10	17	17	22	20	25	25	31
Madžarska	12	13	14	11	15	18	21	22
Avstrija	15	26	19	17	14	14	10	11
Slovaška	7	7	13	19	11	9	9	6
Druge države	211	227	295	315	356	410	443	601
Nerazvrščeno	57	88	105	156	57	-	-	-

Vir: SURS²⁴

V akademskem letu 2015/16 so prvič pričele potekati mobilnosti preko mednarodne dimenzije, ki vključuje neevropske države enajstih regij. Glede na do sedaj izvedena razpisa je največji interes za mobilnosti z državami nekdanje Jugoslavije (predvsem Srbija) ter razvitimi državami Azije (Republika Koreja, tudi Kitajska in Indija) in Severne Amerike (ZDA in Kanada). Najmanjši interes za mobilnosti je z državami Severne Afrike (Alžirija, Egipt, Izrael, Jordanija, Libanon, Libija, Maroko, Palestina, Sirija, Tunizija), v ostalih regijah pa po naprošenih mobilnostih izstopajo naslednje države: Belorusija in Ukrajina, Kazahstan ter Argentina in Mehika.

²⁴ Podatki o vpisu študentov se zajemajo po stanju 15. oktobra za izkazano akademsko leto. V kategoriji 'Nerazvrščeno' so vsi študenti, ki niso navedli države državljanstva in niso navedeni v Centralnem registru prebivalstva (vir: SURS).

MEDNARODNA PRIMERJAVA OBSEGA TUJIH ŠTUDENTOV NA ŠTUDIJU V DRUGIH DRŽAVAH²⁵

Delež študentov držav EHEA na študiju v tujini

Spodnji graf prikazuje delež tujih študentov terciarnega izobraževanja (ISCED 5–8), ki študirajo v posamezni državi evropskega visokošolskega prostora za celotno obdobje njihovega študija (prihajajoči študenti). Avstrija (14 %) in Švica (12 %) imata največji delež vpisanih tujih študentov, poleg manjših držav, kot sta Lihtenštajn in Luksemburg. Vse ostale države imajo manj kot 10 odstotkov vpisanih tujih študentov, med njimi ima večina celo manj kot 5 odstotkov tujih vpisanih študentov, med njimi tudi Slovenija (Tabela 7)²⁶.

Tabela 7: Delež tujih študentov z EHEA, ki študirajo v posamezni državi glede na celotno populacijo študentov, po državi destinacije – prihajajoči študenti, 2011/12

DRŽAVA	Študenti terciarnega izobr. (2011/12)	DRŽAVA	Študenti terciarnega izobr. (2011/12)
LI – Lihtenštajn	79,2	LV – Latvija	2,4
LU – Luksemburg	32,5	FI – Finska	2,3
AT – Avstrija	14,0	EHEA	2,1
CH – Švica	12,4	IT – Italija	2,1
CY – Ciper	9,1	PT – Portugalska	2,1
CZ – Češka	8,0	RO – Romunija	2,0
DK – Danska	6,6	SI – Slovenija	2,0
UK – Velika Britanija	6,0	EE – Estonija	1,9
BA – Bosna in Herceg.	5,8	SE – Švedska	1,9
NL – Nizozemska	5,4	AM – Armenija	1,8
EU 27	4,8	AZ – Azerbajdžan	1,7
IS – Islandija	3,9	MK – Makedonija	1,1
SK – Slovaška	3,8	ES – Španija	1,0
EL – Grčija	3,8	GE – Gruzija	0,9
NO – Norveška	3,8	PL – Poljska	0,8
RS – Srbija	3,8	RU – Rusija	0,7
HU – Madžarska	3,4	MD – Moldavija	0,6
BE – Belgija	3,4	LT – Litva	0,5
BG – Bolgarija	3,0	KZ – Kazahstan	0,4
MT – Malta	2,8	HR – Hrvaška	0,4
DE – Nemčija	2,8	TR – Turčija	0,3
FR – Francija	2,7	UA – Ukrajina	0,2
IE – Irska	2,4		

Vir: Eurostat, The EHEA in 2015

Delež študentov držav EHEA, ki so diplomirali v tujini

V nadaljevanju so prikazani podatki o deležu študentov terciarnega izobraževanja, ki so diplomirali v tujini (odhajajoči študenti) – deleži so preračunani glede na populacijo študentov v državi izvora. Glede na trenutni način zbiranja tovrstnih podatkov Evropskega visokošolskega prostora je potrebna previdnost pri interpretaciji zbranih podatkov zaradi slabe pokritosti držav, vključenih v raziskavo (24 držav).

²⁵ Eurostat: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>; The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation Report: http://www.eurostudent.eu/download_files/documents/2015_Implementation_report_20.05.2015.pdf

²⁶ The European Higher Education Area in 2015: Bologna Process Implementation Report, http://www.eurostudent.eu/download_files/documents/2015_Implementation_report_20.05.2015.pdf

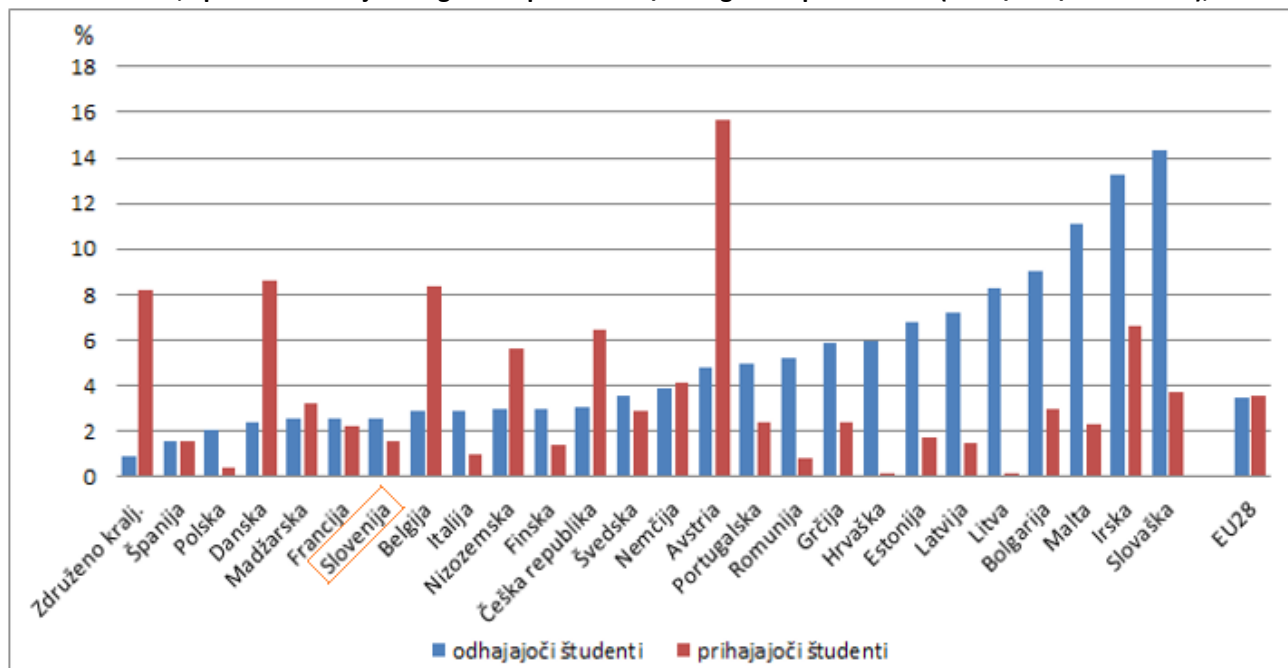
Največ študentov odhaja na študij v tujino za celotno obdobje študija iz Cipra (približno 44,6 %), sledijo Črna Gora (14,3 %), Norveška (nekaj manj kot 7 %) in Bolgarija (5,1 %). V ostalih državah je manj kot 5 odstotkov študentov terciarnega izobraževanja, ki študirajo/diplomirajo v tuji državi.

Tabela 8: Delež študentov znotraj EHEA, ki so diplomirali v tuji državi glede na celotno populacijo študentov v državi izvora – odhajajoči študenti, 2011/12

Država	Študenti terciarnega izobr. (2011/12)	Država	Študenti terciarnega izobr. (2011/12)
CY – Ciper	44,6	PT – Portugalska	1,7
ME	14,3	RS – Srbija	1,7
NO – Norveška	6,9	NL – Nizozemska	1,4
BG – Bolgarija	5,1	SI – Slovenija	1,3
LV – Latvija	4,6	ES – Španija	1,2
LT – Litva	4,6	AZ – Azerbajdžan	1,2
SE – Švedska	3,9	MD – Moldavija	1,2
AT – Avstrija	3,5	CZ – Češka	0,9
CH – Švica	3,4	KZ – Kazahstan	0,9
DE – Nemčija	2,8	PL – Poljska	0,7
FI – Finska	2,3	AM – Armenija	0,5
DK – Danska	1,7	UA – Ukrajina	0,1

Vir: Eurostat, The EHEA in 2015

Graf 3: Študenti, vpisani na študij iz drugih evropskih držav/v druge evropske države (EU27/EGP/kandidatke), 2012

Vir: Eurostat (posebna objava na Mednarodni dan študentov 2014)

Po podatkih SURS²⁷ mobilnost študentov za študij postopoma narašča tudi v Sloveniji, je pa v primerjavi z drugimi državami članicami EU še vedno razmeroma nizka. Povprečna stopnja mobilnosti študentov v EU28 je bila v letu 2012 približno 3,5-odstotna, tako za odhajajoče kot prihajajoče študente. Kot je razvidno iz Grafa 3, so v letu 2012 študirali v drugih evropskih državah v najmanjšem odstotku študenti iz Združenega kraljestva

²⁷Mednarodni dan študentov 2014 (posebna objava, 14. 11. 2014) dostopno na: <http://www.stat.si/StatWeb/glavnanavigacija/podatki/prikazistaronovico?IdNovice=6643>

(0,9 %) in Španije (1,6 %), v največjem odstotku pa študenti iz Slovaške (14,3 %) in Irske (13,3 %). Iz te primerjave sta bila izvzeta Ciper in Luksemburg; od študentov iz teh dveh držav jih je namreč več kot polovica študirala v drugih evropskih državah. V letu 2012 so imele med študenti na svojih univerzah največje deleže študentov iz drugih evropskih držav (poleg Cipra in Luksemburga) Avstrija, Danska, Belgija in Združeno kraljestvo, najmanjše pa Litva, Hrvaška, Poljska in Romunija.

2. MOBILNOST OSEBJA

Tako kot kreditna mobilnost se tudi mobilnost osebja za krajša obdobja poučevanja in usposabljanja v tujini v visokem šolstvu najpogosteje izvaja prek programov ERASMUS in CEEPUS, bilateralnih dogovorov, finančnih shem v okviru Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije (Štipendije Ad futura za delo ali raziskovanje v tujini), občasno pa tudi prek drugih programov (npr. preko programa Slovenski štipendijski sklad EGP in NFM).

2.1. MOBILNOST AKADEMSKEGA IN STROKOVNEGA OSEBJA ZA KRAJŠE OBDOBJE POUČEVANJA IN USPOSABLJANJA²⁸

Tabeli 9 in 10 prikazujeta delež²⁹ slovenskega akademskega in strokovnega osebja, ki odhaja v tujino z namenom krajšega poučevanja ali usposabljanja, ter tuje osebje, ki z enakimi nameni prihaja na slovenske visokošolske institucije. Deleži mobilnega osebja po letih so preračunani glede na celotno populacijo visokošolskega akademskega in strokovnega osebja v Sloveniji³⁰. Mobilnosti osebja v povprečju trajajo od 3 dni do 2 mesecev.

Mobilnost slovenskega osebja v tujino

Tabela 9: Odstotek akademskega in strokovnega osebja v Sloveniji, ki odhaja na izmenjavo v tujino, glede na celotno populacijo akademskega in strokovnega osebja v Sloveniji

	2008/09 [%]	2009/10 [%]	2010/11 [%]	2011/12 [%]	2012/13 [%]	2013/14 [%]	2014/15 [%]
ERASMUS ³¹	2,9	2,7	3,3	3,2	3,6	4,4	4,3 ³²
CEEPUS ³³	0,3	0,3	0,3	0,2	0,5	0,5	0,5
NFM ³⁴	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9
Sklad – Ad futura ³⁵	0,2	0,4	0,0	0,0	0,4	0,7	0,5
Skupaj	3,5	3,4	3,6	3,4	4,5	5,5	6,2

Vir: CMEPIUS, SURS

²⁸ Podatki se nanašajo le na mobilnosti v visokem šolstvu, podatki za višje strokovne šole v analizah niso zajeti.

²⁹ Zaradi zaokroževanja podatkov na eno decimalno natančno seštevki v tabelah niso vedno ustrezni glede na deleže v različnih programih in mehanizmih mobilnosti.

³⁰ Glede na podatke, pridobljene na SURS, populacijo akademskega in strokovnega osebja v Sloveniji predstavljajo visokošolski učitelji (redni in izredni profesorji, docenti, višji predavatelji, predavatelji in lektorji), visokošolski sodelavci (asistenti, učitelji veččin, bibliotekarji, strokovni sodelavci s posebnim nazivom – med slednje sodijo: strokovni svetnik, višji strokovni sodelavec in strokovni sodelavec) in znanstveni delavci (znanstveni svetniki, višji znanstveni sodelavci in znanstveni sodelavci). Med drugo zaposleno osebje na visokošolskih zavodih po podatkih SURS sodijo vodstveni delavci, upravni in administrativni delavci, knjižničarji, drugi strokovni delavci ter tehnično in vzdrževalno osebje. Podatki vključujejo tudi nepolne (pedagoške) obremenitve in obremenitve, večje od polne pedagoške obremenitve oziroma zaposlitve za polni in nepolni delovni čas.

³¹ ERASMUS mobilnosti vključujejo mobilnost akademskega osebja za namen poučevanja ali usposabljanja in mobilnosti strokovnega osebja za namen usposabljanja. Akademsko leto v primeru ERASMUS mobilnosti traja od 1. junija razpisnega leta do 30. septembra prihodnjega leta. Mobilnosti trajajo od 2 dni do 2 mesecev.

³² Podatki vključujejo realizirane mobilnosti na dan 11. april 2016 (medtem ko pogodbeno leto traja do 30. septembra 2016).

³³ Ker lahko podatke za CEEPUS (mobilnost v tujino) zberemo samo iz CEEPUS sistema, ne moremo zagotoviti, da je bilo vse tudi dejansko realizirano. Do odstopanj lahko pride v primeru, da je posameznik nominiran, izvrši izmenjavo, pozabi pa potrditi svojo prijavnico. Mobilnosti trajajo od 1 do 2 tednov.

³⁴ Razpisno obdobje za leto 2013 traja od 1. januarja 2014 do 31. marca 2015, razpisno obdobje za leto 2014 traja od 1. maja 2014 do 31. julija 2015, zato so podatki za obe razpisni leti prikazani v akademskem letu 2014/15. Mobilnosti trajajo od 1 dneva do 6 tednov.

³⁵ Za leta 2012/13–2014/15 so vključeni tudi podatki, ki se nanašajo na financiranje preko Fulbright programa. Z razpisi so se financirale vsaj 3-mesečne in ne več kot enoletne mobilnosti z namenom znanstvenega ali pedagoškega sodelovanja doktorskih in podoktorskih raziskovalcev. Ker so razpisi praviloma objavljeni konec koledarskega leta so se mobilnosti iz razpisov, objavljenih v letu 2008, odvijale pretežno v letu 2009 itd., zato smo podatke iz razpisnega leta 2008 prikazali v akademskem letu 2008/09 in tako naprej za preostala leta, saj mobilnosti ni mogoče razdeliti glede na akademsko leto (nekatero so potekale tudi med dvema akademskima letoma).

V zadnjih letih mobilnost slovenskega akademskega in strokovnega osebja v tujino stalno narašča in se je od študijskega leta 2008/09 že skoraj podvojila. V študijskem letu 2014/15 po do sedaj zbranih podatkih znaša 6,2 odstotka (Tabela 9).

Mobilnost tujega osebja v Slovenijo

Tabela 10: Odstotek tujega akademskega in strokovnega osebja, ki prihaja na izmenjavo v Slovenijo, glede na celotno populacijo akademskega in strokovnega osebja v Sloveniji

	2008/09 [%]	2009/10 [%]	2010/11 [%]	2011/12 [%]	2012/13 [%]	2013/14 [%]	2014/15 [%]
ERASMUS ³⁶	3,1	3,2	3,6	3,8	4,9	5,6	4,2 ³⁷
CEEPUS ³⁸	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
NFM ³⁹	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2
Sklad – Ad futura ⁴⁰	0,4	0,2	0,4	0,3	0,1	0,0	0,1
Skupaj	3,9	3,6	4,2	4,3	5,2	5,9	4,8

Vir: CMEPIUS, SURS, Sklad za razvoj kadrov

Mobilnost tujega osebja v Slovenijo narašča veliko počasneje kot mobilnost slovenskega visokošolskega osebja v tujino. Glede na študijsko leto 2008/09 se je povečala le za četrtno in po do sedaj zbranih podatkih za študijsko leto 2014/15 znaša 4,8 odstotka (Tabela 10).

2.2. TUJE AKADEMSKO IN STROKOVNO OSEBJE V SLOVENIJI

Podatki glede števila zaposlenega tujega akademskega in strokovnega osebja na slovenskih visokošolskih zavodih niso dostopni in urejeni v statističnih bazah. Glede na podatke, pridobljene na slovenskih univerzah (Univerza v Ljubljani - UL, Univerza v Mariboru - UM, Univerza na Primorskem - UP in Univerza v Novi Gorici - UNG), je bilo leta 2012 na vseh štirih slovenskih univerzah zaposlenih 143,4 tujih visokošolskih učiteljev, raziskovalcev in strokovnega osebja. Leta 2013 je ta številka padla na 137. Če število zaposlenih tujih državljanov na slovenskih univerzah primerjamo s celotno populacijo akademskega in strokovnega osebja na vseh slovenskih visokošolskih zavodih, delež tujih zaposlenih v letih 2012/13 in 2013/14 znaša 1,1 odstotek.

3. SLOVENSKI JEZIK ZA TUJE ŠTUDENTE IN OSEBJE V SLOVENIJI

Po podatkih Centra za slovenščino⁴¹ je bilo v letu 2014 izvedenih 17 tečajev slovenščine za odrasle, katerih se je udeležilo 905 udeležencev. Skupno število udeležencev v letu 2015 je bilo 874. Leta 2015 jih je največ bilo na Intenzivnem tečaju slovenščine za študente Erasmus+ (231), ki so večinoma prihajali na UL, na Žepnem tečaju (114), Poletni šoli (108) in tečaju Slovenščina za študente (100).

³⁶ ERASMUS mobilnosti vključujejo mobilnost akademskega osebja za namen poučevanja ali usposabljanja in mobilnosti strokovnega osebja za namen usposabljanja. Akademsko leto v primeru ERASMUS mobilnosti traja od 1. junija razpisnega leta do 30. septembra prihodnjega leta.

³⁷ Podatki vključujejo realizirane mobilnosti na dan 11. april 2016 (medtem ko pogodbeno leto traja do 30. septembra 2016).

³⁸ CEEPUS mobilnosti zajemajo le izmenjave profesorjev. Upoštevali smo vse realizirane izmenjave v trajanju od 5 dni do 1 meseca. Za akademsko leto 2015/16 smo upoštevali realizacijo in napovedi na dan 24. maj 2016

³⁹ Razpisno obdobje za leto 2013 traja od 1. januarja 2014 do 31. marca 2015, razpisno obdobje za leto 2014 traja od 1. maja 2014 do 31. julija 2015, zato so podatki za obe razpisni leti prikazani v akademskem letu 2014/15. Mobilnosti trajajo od 1 dneva do 6 tednov.

⁴⁰ Za leta 2012/13–2014/15 so vključeni tudi podatki, ki se nanašajo na financiranje preko Fulbright programa. Z razpisi so se financirale vsaj 3-mesečne in ne več kot enoletne mobilnosti z namenom znanstvenega ali pedagoškega sodelovanja doktorskih in podoktorskih raziskovalcev. Ker so razpisi praviloma objavljeni konec koledarskega leta so se mobilnosti iz razpisov, objavljenih v letu 2008, odvijale pretežno v letu 2009 itd., zato smo podatke iz razpisnega leta 2008 prikazali v akademskem letu 2008/09 in tako naprej za preostala leta, saj mobilnosti ni mogoče razdeliti glede na akademsko leto (nekateri so potekale tudi med dvema akademskima letoma).

⁴¹ Letna poročila Centra za slovenščino, <http://centerslo.si/o-nas/letna-porocila>

UM za tuje študente organizira začetni intenzivni 60-urni tečaj slovenskega jezika v prvem semestru ter nadaljevalni intenzivni 60-urni tečaj v drugem semestru. Na UP tujim študentom ponujajo učenje slovenskega jezika v okviru akreditiranega študijskega programa.

4. MEDNARODNI SKUPNI ŠTUDIJSKI PROGRAMI V SLOVENIJI

Visokošolski zavodi poročajo, da so akreditacijski postopki mednarodnih skupnih študijskih programov v Sloveniji zapleteni in dolgotrajni, koordinatorji se srečujejo z zakonskimi in birokratskimi ovirami, ki onemogočajo njihovo (uspešno) implementacijo. Akreditacijski postopek posameznega mednarodnega študijskega programa v povprečju traja od enega do leta in pol ali tudi več let. Univerze se srečujejo s težavami pri usklajevanju z zakonodajo in pravili akreditacije v državah partnerskih univerz. Navajajo, da je obrazec za akreditacijo agencije NAKVIS preobsežen, univerze so izpostavile finančni vidik ter zaplete v zvezi z izgledom diplomske listine oziroma težave pri usklajevanju diplome, saj ZViS predvideva zgolj skupno diplomu, ter težave pri usklajevanju vpisnih pogojev zaradi določil ZViS, ki ne dovoljujejo predpisovanja dodatnih pogojev za vpis (npr. znanje tujega jezika, preverjanja primernosti za doktorski študij).

V Razvid visokošolskih zavodov je bilo 11. maja 2016 vpisanih 31 mednarodnih skupnih študijskih programov, od teh 21 na UL, 1 na UNG (program vključuje različne kontinente – Afrika in Evropa), 2 na UPR, 5 na UM, 1 na Doba fakulteti v Mariboru, v enem mednarodnem skupnem študijskem programu pa sodelujeta tako UL kot tudi UM.

Tabela 11: Mednarodni skupni študijski programi v Sloveniji

	UL	UL+UM	UM	UP	UNG	Zasebni VŠZ	Skupaj
Število skupnih študijskih programov	21	1	5	2	1	1	31

Vir: MIZŠ – Razvid, 2016

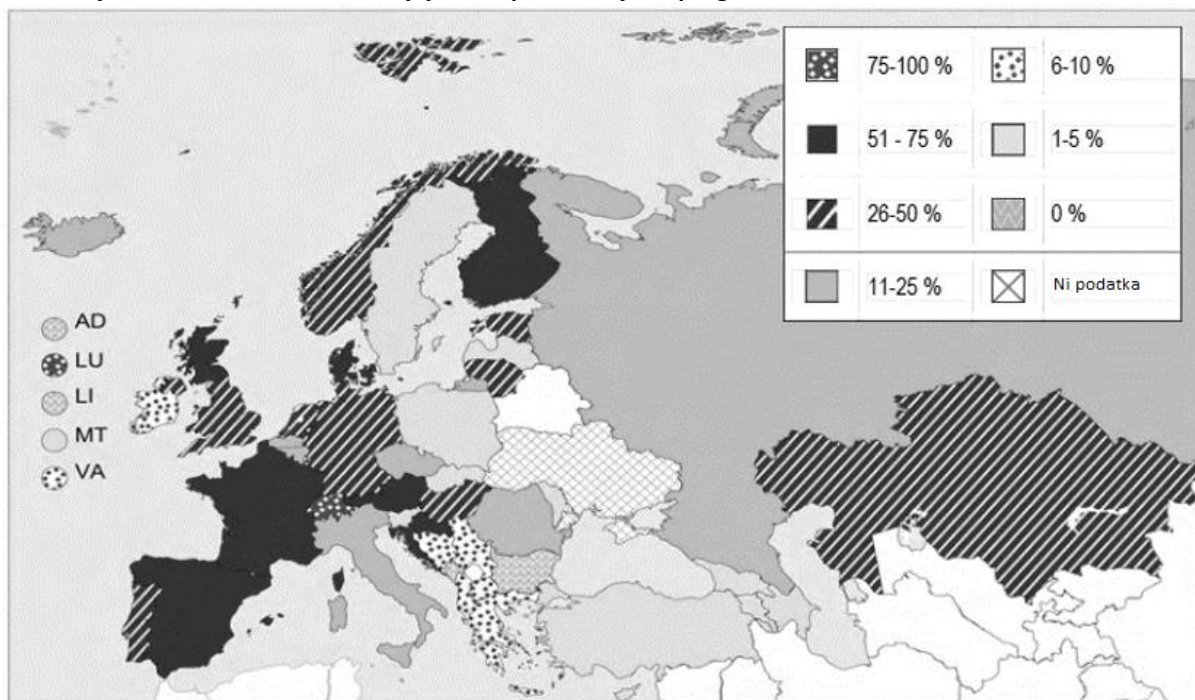
MEDNARODNA PRIMERJAVA ŠTEVILA SKUPNIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV PO DRŽAVAH

Številne države navajajo, da njihova zakonodaja dopušča vzpostavljanje skupnih študijskih programov, a hkrati niso razvile mehanizmov za podeljevanje skupnih diplom, zato je število institucij, ki sodelujejo v skupnih študijskih programih bistveno večje od števila institucij, ki tudi podeljujejo skupne diplome. Več kot polovica držav, vključenih v raziskavo, navaja, da ima težave s priznavanjem v postopkih zagotavljanja kakovosti.

Slika 1 prikazuje odstotek visokošolskih zavodov, ki sodelujejo v mednarodnih skupnih študijskih programih, in slika 2 delež zavodov, ki podeljujejo skupne diplome. Belgija (Francoski del), Češka, Francija, Nemčija, Portugalska in Velika Britanija imajo več kot 10 odstotkov visokošolskih zavodov, ki izdajajo skupne diplome. Le Andora, Bolgarija in Lihtenštajn navajajo, da ni noben od njihovih zavodov vključen v skupne študijske programe in skupne diplome. 11 držav je izpostavilo, da nimajo razvitih jasnih mehanizmov za skupne študijske programe in skupne diplome. Slovenija spada v skupino držav, v katerih je od 1 do 5 odstotkov visokošolskih zavodov, ki sodelujejo v skupnih študijskih programih (Slika 1).

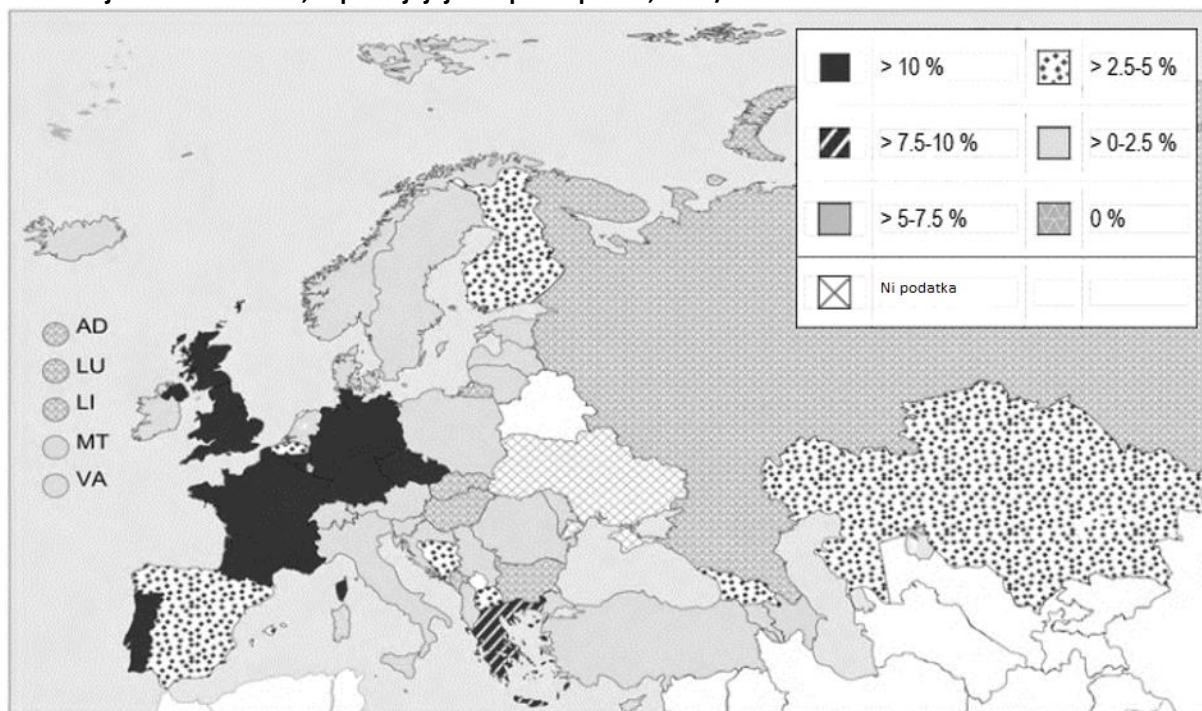
Večina držav navaja, da samo do 2,5 odstotka njihovih visokošolskih zavodov izdaja skupne diplome – med njimi je tudi Slovenija (Slika 2). Samo nekatere države (Albanija, Finska, Nemčija, Italija, Litva, Luksemburg, Norveška, Romunija in Španija) navajajo, da zagotavljajo posebne dodatne vire financiranja visokošolskim zavodom za razvoj in udejanjanje skupnih študijskih programov.

Slika 1: Ocenjen delež zavodov, ki sodelujejo v skupnih študijskih programih, 2013/14

Vir: BFUG questionnaire, v The EHEA in 2015

Slika 2: Ocenjen delež zavodov, ki podeljujejo skupne diplome, 2013/14

Vir: BFUG questionnaire, v The EHEA in 2015

5. ŠTUDIJSKI PROGRAMI IN PREDMETI V TUJEM JEZIKU V SLOVENIJI

Po podatkih MIZŠ bodo študenti v študijskem letu 2016/17 lahko študirali na 175 študijskih programih, ki se izvajajo tudi v angleškem jeziku. Od tega je 23 prvostopenjskih, 77 drugostopenjskih in 75 tretjestopenjskih študijskih programov. Največ študijskih programov v angleškem jeziku se izvaja na UL (68). Izvedba teh

programov je različna: celotni program poteka v angleškem jeziku, individualni pristop/sporazum, izvajanje le za določeno število študentov.

Tabela 12: Število študijskih programov, ki se izvajajo (tudi) v angleškem jeziku, 2016/17

	Stopnja			Skupaj
	I.	II.	III.	
UL	4	29	19	52
UM	1	2	34	37
UP	2	2	1	5
UNG	4	4	7	15
Samostojni VŠZ	12	40	14	66
Skupna vsota	23	77	75	175

Vir: MIZŠ⁴²

Poleg zgoraj navedenih študijskih programov slovenski visokošolski zavodi ponujajo tudi programe v hrvaškem in srbskem jeziku. V študijskem letu 2015/16 je bilo razpisanih 6 študijskih programov na zasebnih visokošolskih zavodih, od tega 2 prvostopenjska in 4 drugostopenjski študijski programi.⁴³

Tabela 13: Število predmetov, ki se na univerzah izvajajo (tudi) v tujem jeziku

	UL	UM	UP	SKUPAJ
2011	265	189	55	509
2012	306	109	93	508
2013	366	86	84	536
2014	Ni podatka	138	Ni podatka	138

Vir: univerze⁴⁴

Po podatkih, zbranih med slovenskimi univerzami, se je leta 2013 na treh slovenskih univerzah izvajalo 536 predmetov v tujem jeziku, od tega 366 na UL, 86 na UM in 84 na UP.

MEDNARODNA PRIMERJAVA ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV V TUJIH JEZIKIH PO DRŽAVAH

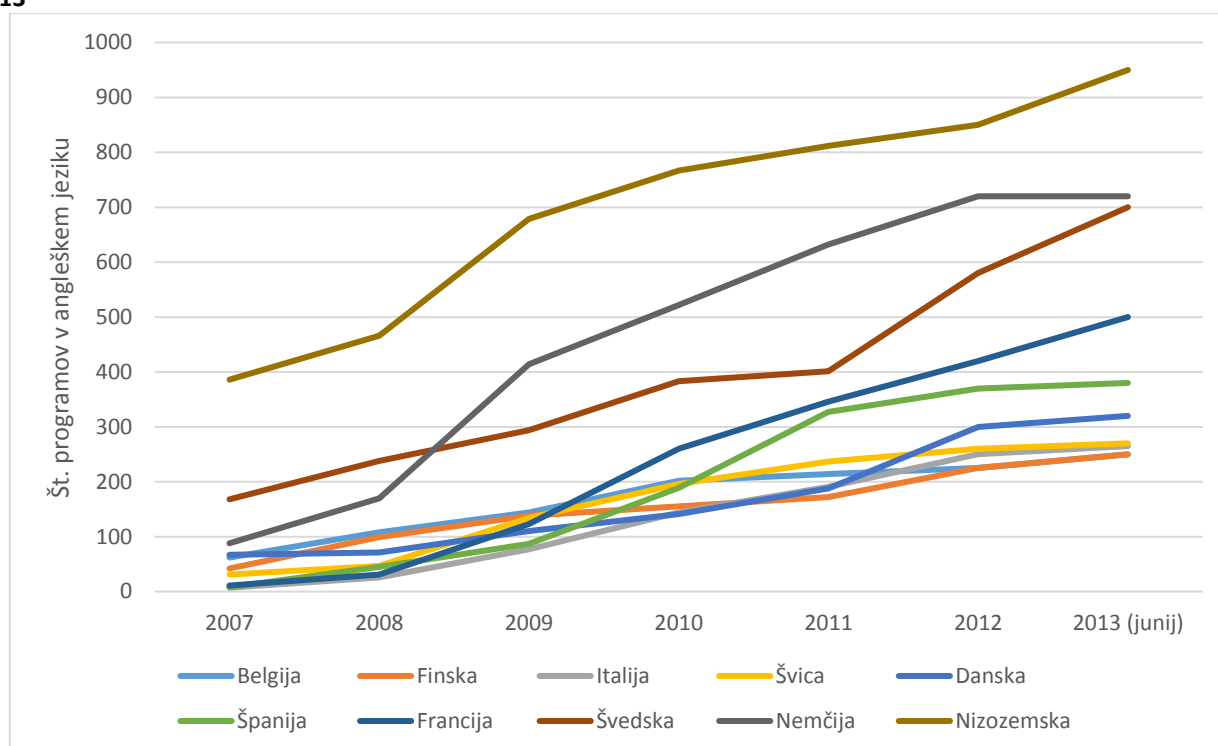
Po podatkih, pridobljenih na portalu StudyPortals⁴⁵, se je število študijskih programov v angleškem jeziku na področju magistrskega študija v Evropi med leti 2011 in 2013 povečalo za 42%. Podatki so prikazani v Grafu 4.

⁴² http://www.mizs.gov.si/en/areas_of_work/directorate_of_higher_education/higher_education_system_in_slovenia/.

⁴³ http://www.mizs.gov.si/en/areas_of_work/directorate_of_higher_education/higher_education_system_in_slovenia/.

⁴⁴ Univerze tudi navajajo, da izvajajo nekatere module v tujih jezikih, vendar teh podatkov ne zbirajo.

⁴⁵ <http://www.studyportals.com/intelligence/english-taught-masters-programs-in-europe/>

Graf 4: Število študijskih programov v angleškem jeziku na področju magistrskega študija v Evropi med leti 2011 in 2013

Vir: StudyPortals

Največje povečanje v tem obdobju je bilo na Danskem (74 %) in Švedskem (73 %). Italija, Finska in Francija pa so v teh dveh letih to število povečali za 40 %. Glede na področja, so v Evropi najbolj pogosti programi v angleškem jeziku ekonomija in poslovanje (28 %) ter inženirstvo in tehnologija (21 %). Največji porast programov v angleškem jeziku je večina držav imela v obdobju med 2008 in 2010, kot je razvidno iz Tabele 14.

Tabela 14: Povečanje magistrskih programov, navedenih na MastersPortal glede na število programov in delež povečanja glede na preteklo leto⁴⁶

	% povečanja glede na preteklo leto					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013 (junij)
Nizozemska	21%	46%	13%	6%	105%	112%
Nemčija	93%	144%	26%	21%	114%	100%
Švedska	42%	24%	30%	5%	145%	121%
Francija	182%	297%	111%	33%	121%	119%
Španija	463%	93%	117%	73%	113%	103%
Švica	52%	185%	46%	21%	110%	104%
Belgija	74%	33%	40%	6%	105%	111%
Italija	271%	196%	87%	33%	131%	106%
Danska	6%	55%	28%	33%	160%	107%
Finska	136%	39%	12%	11%	131%	111%

Vir: MastersPortal

⁴⁶ IIE briefing paper, English-Taught Master's Programs in Europe: New Findings on Supply and Demand (2012), dostopno na: <http://www.iie.org/Research-and-Publications/Publications-and-Reports/IIE-Bookstore/English-Language-Masters-Briefing-Paper#.V10KWqLrMTc>

5.1. ŠTUDENTI, VPISANI V ŠTUDIJSKE PROGRAME V TUJEM JEZIKU V SLOVENIJI

Po podatkih MIZŠ (junij 2016) je v Sloveniji 2.564 študentov, ki v celoti ali delno poslušajo predavanja v tujem jeziku (programi za učenje tujih jezikov so izvzeti). Glede na vse vpisane študente je teh 3,5 %.

Na UL je v študijske programe v tujem jeziku vključenih 2.514 slovenskih in tujih študentov, od tega približno 2.000 na Ekonomski fakulteti, 100 na Fakulteti za družbene vede (program politologija), 74 na Fakulteti za upravo, ostali študenti pa so na Pedagoški fakulteti, Fakulteti za arhitekturo, Fakulteti za računalništvo in informatiko ter Fakulteti za strojništvo. UM izvaja delno samo en študijski program Evropske študije in zunanji odnosi EU za eno študentko, na UP pa je 50 študentov na študijskih programih Matematika na vseh treh stopnjah.

6. BIVANJE TUJIH ŠTUDENTOV V ŠTUDENSKIH DOMOVH V SLOVENIJI

Po podatkih, zbranih med študentskimi domovi v krajih slovenskih univerz, je bilo v študijskem letu 2014/15 v študentskih domovih nastanjenih 4.746 tujih študentov, ki so bili na izmenjavi v sklopu kreditne mobilnosti ali vpisani na študijski program v Sloveniji za obdobje celotnega študija. Podatki se nanašajo le na študente, nameščene v naslednjih študentskih domovih: Študentski dom Ljubljana⁴⁷, Študentski dom Univerze v Mariboru in Študentski dom Nova Gorica⁴⁸. V javnih študentskih domovih UP (Koper in Portorož) v zadnjih dveh letih ni bilo nameščenega nobenega tujega študenta⁴⁹. Treba je poudariti, da so tuji študenti nastanjeni tudi v dijaško-študentskih domovih, zasebnih študentskih domovih in pri zasebnikih.

Pri nastanitvi tujih študentov v slovenskih študentskih domovih se smiselno uporablja določilo 6. člena Pravilnika o šolninah in bivanju v študentskih domovih za Slovence brez slovenskega državljanstva in tujce v RS. Tuji študenti, ki so v študijske programe v Sloveniji vpisani za obdobje celotnega študija, bivajo v študentskih domovih pod enakimi pogoji kot študenti v sklopu kreditne mobilnosti.

7. SODELOVANJE S CILJNIMI REGIJAMI

Slovenske univerze poročajo, da njihova prioritetna območja na področju mednarodnega sodelovanja vključujejo predvsem države Zahodnega Balkana (nekdanje Jugoslavije), posamezne univerze opredeljujejo kot prioritetne še države bivšega vzhodnega bloka. V širšem okolju so kot prioritetne navedene države BRICKS (še posebej Kitajska in Indija), posamezne univerze pa kot prioritetno opredeljujejo še ZDA in Kanado, Rusijo, razvite azijske države (Japonska, Južna Koreja); v manjši meri pa tudi preostale države Azijske regije, Avstralijo in Novo Zelandijo.

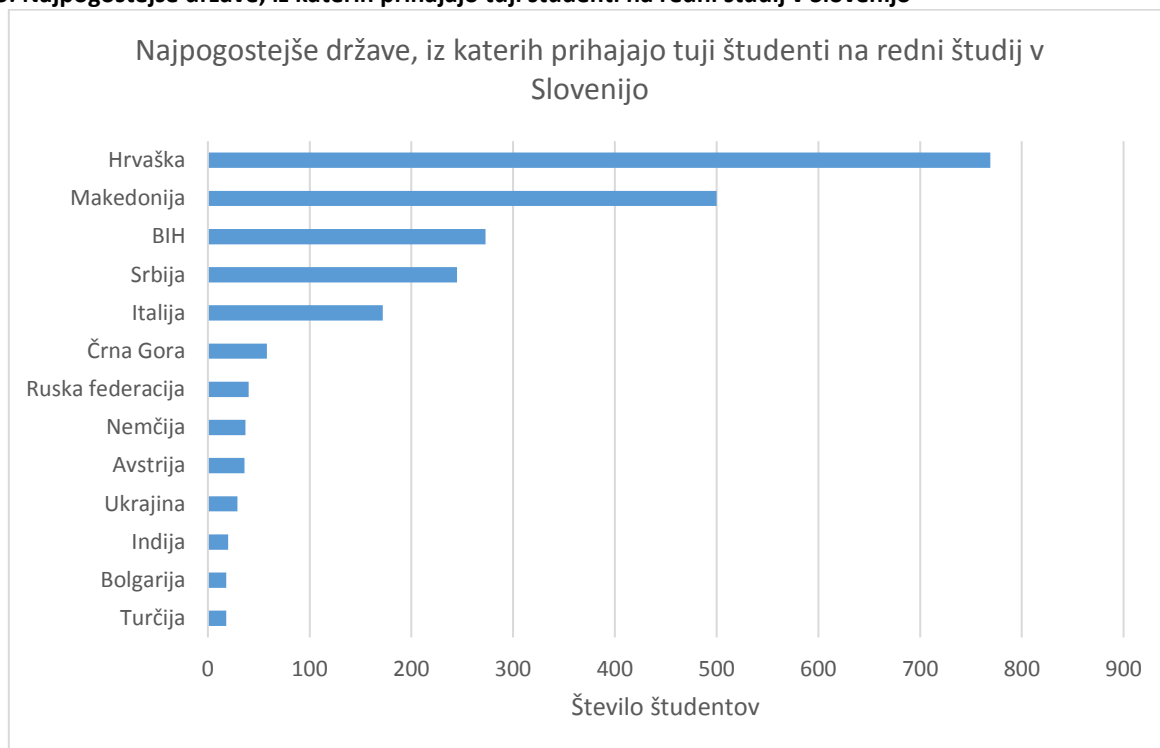
Po podatkih UNESCO Inštituta za statistiko⁵⁰ v Slovenijo na redni študij večinoma že prihajajo študenti iz držav zahodnega Balkana, saj predstavljajo 79 % vseh vpisanih tujih študentov v Sloveniji. Sledijo Italija (7,3 %) ter Ruska Federacija (1,7 %), Nemčija (1,6 %) in Avstrija (1,5 %). Indijski in Kitajski študenti predstavljajo skupno okoli 2 % tujih študentov v Sloveniji na rednem študiju.

⁴⁷ Podatek izkazuje stanje na dan 10. v mesecu, ko se pripravljajo poročila za pristojno ministrstvo.

⁴⁸ Podatki za UNG zajemajo tuje študente, ki so bivali v študentskem domu od 3 mesecev do 1 leta.

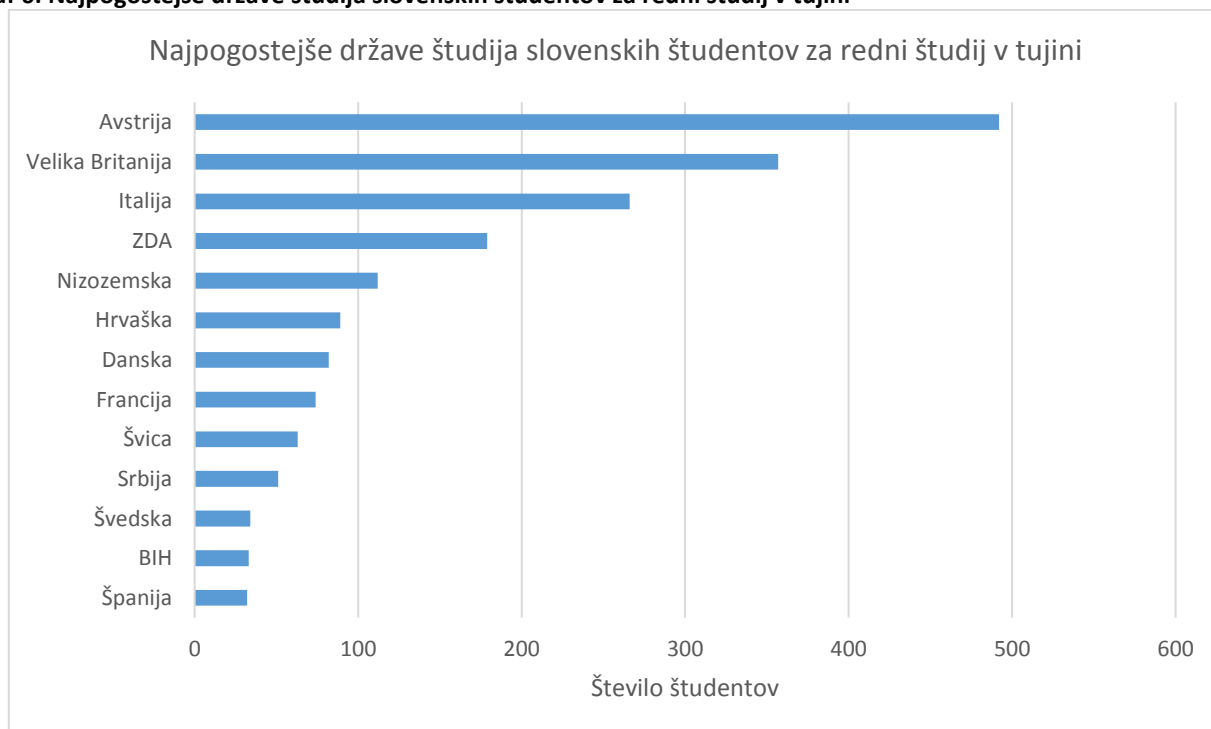
⁴⁹ V javnih študentskih domovih UP primanjkuje ležišč tudi za slovenske študente. Na Primorskem je večina tujih študentov nastanjena v dijaško-študentskih domovih, zasebnih študentskih domovih in pri zasebnikih.

⁵⁰ <http://www.uis.unesco.org/Education/Pages/international-student-flow-viz.aspx>

Graf 5: Najpogostejše države, iz katerih prihajajo tuji študenti na redni študij v Slovenijo

Vir: UNESCO UIS, 2015

Med državami, v katere odhajajo slovenski študenti na redni študij, predstavlja Zahodni Balkan le 8%, največje deleže si delijo je Avstrija (24%), Velika Britanija (17%), Italija (13%), ZDA (9%) in Nizozemska (5%). Za države, kot sta Kitajska in Indija je ta delež okoli 0,2%.

Graf 6: Najpogostejše države študija slovenskih študentov za redni študij v tujini

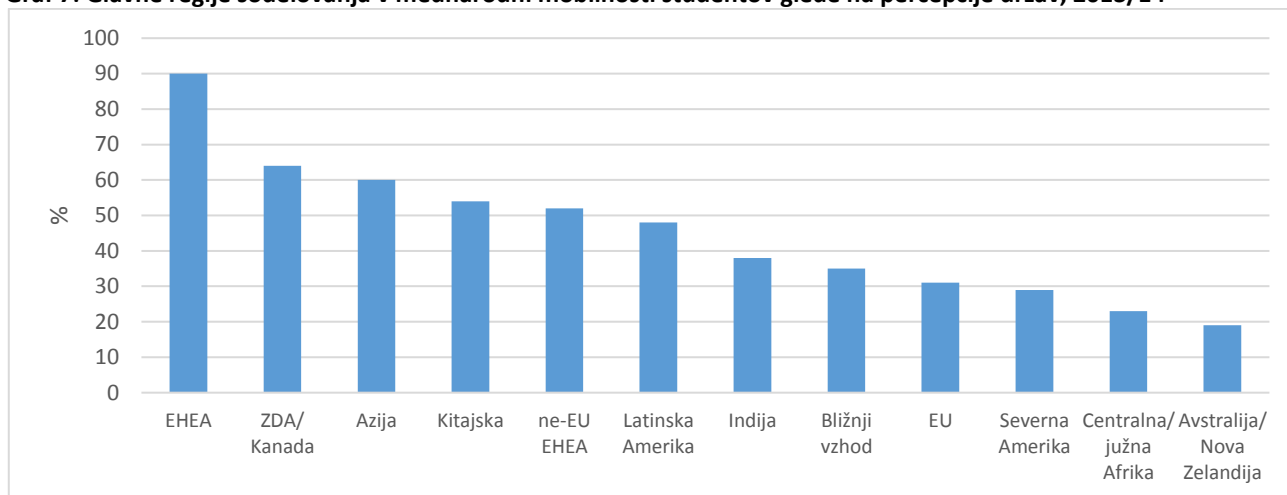
Vir: UNESCO UIS, 2015

MEDNARODNA PRIMERJAVA

Visokošolski sistemi, ki so prispevali podatke (42 sistemov), kot ciljne regije sodelovanja na področju mobilnosti navajajo države EHEA in Azije ter specifične večje države, kot so Kitajska, Indija in ZDA. Iz Grafa 7 je razvidno, da države EHEA kot prioriteto regijo navajajo preostale države EHEA (90 %), pri čemer nekatere države v procesih mobilnosti ciljajo na sosednje države ali na določeno skupino držav (npr. Zahodni Balkan, Nordijske države), k čemur morda prispeva tudi program Erasmus mobilnosti. Območju EHEA, kot ciljni regiji, sledijo ZDA in Kanada (64 %), Azija (60 %), Kitajska (55 %), ne-EU/EHEA države (52 %) in Latinska Amerika (47 %). Avstralija in Nova Zelandija sta na koncu lestvice, čeprav glede na Evropsko strategijo internacionalizacije 2013⁵¹ delež študentov, ki se odločajo za študij v teh regijah, narašča.

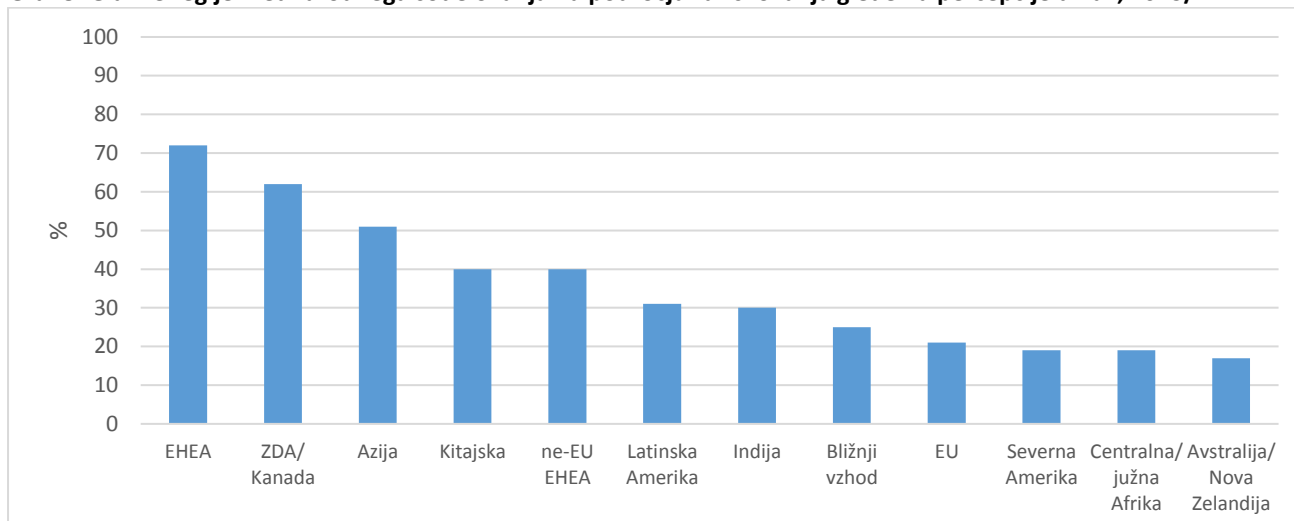
Graf 7: Glavne regije sodelovanja v mednarodni mobilnosti študentov glede na percepcije držav, 2013/14

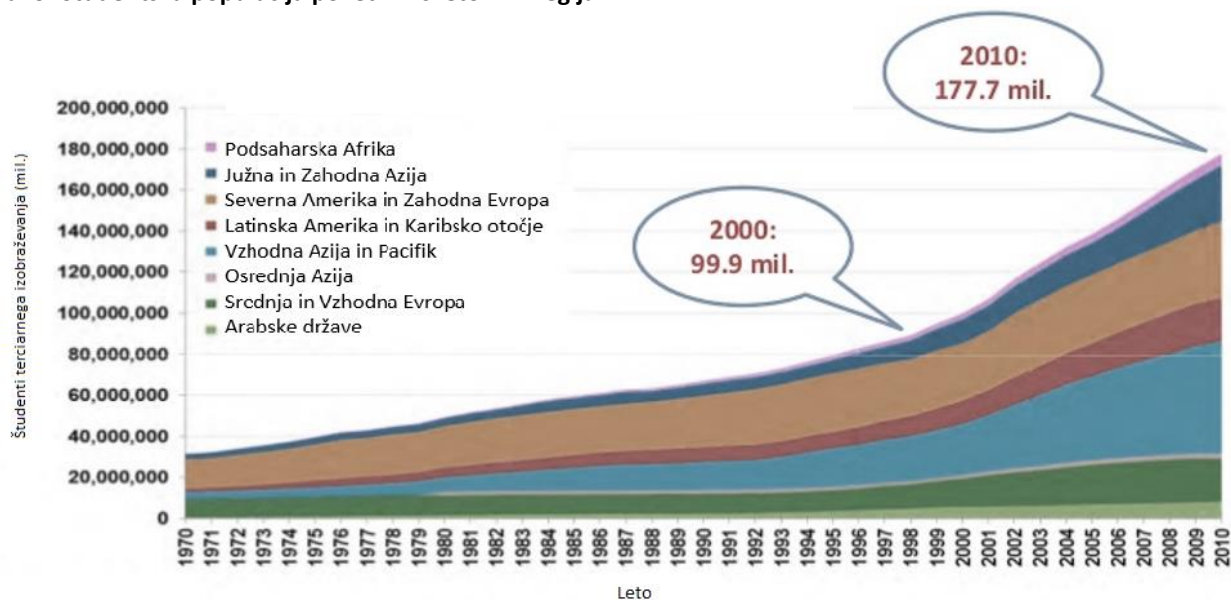
Vir: BFUG questionnaire, v The EHEA in 2015

Ciljne regije na področju raziskovanja so prikazane na Grafu 8 (podatki se nanašajo na 36 visokošolskih sistemov, ki so prispevali podatke). Ciljne regije predstavljajo države EHEA (80 %), sledijo ZDA in Kanada (več kot 60 %), Azija (52 %), Kitajska in ne-EU/EHEA države (40 %). Čeprav so Avstralija in Nova Zelandija, Srednji Vzhod in Afrika na koncu spektra, ostajajo prioritete regije za številne EHEA države. Kot primer lahko navedemo Švico, ki v svoji strategiji internacionalizacije (2010) poleg evropskih partnerskih držav opredeljuje tudi neevropske prioritete države za sodelovanje na področju raziskovanja: BRICS, Japonsko in Južno Korejo, s katerimi je uvedla posebne raziskovalne programe.

⁵¹ European Commission, 2013. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: European higher education in the world. COM(2013) 499 final.

Graf 8: Glavne regije mednarodnega sodelovanja na področju raziskovanja glede na percepcije držav, 2013/14

Vir: BFUG questionnaire, v The EHEA in 2015

Graf 9: Študentska populacija po letih v svetovnih regijah Vir: P. Kevat, 2013⁵², UNESCO USI podatkovna baza

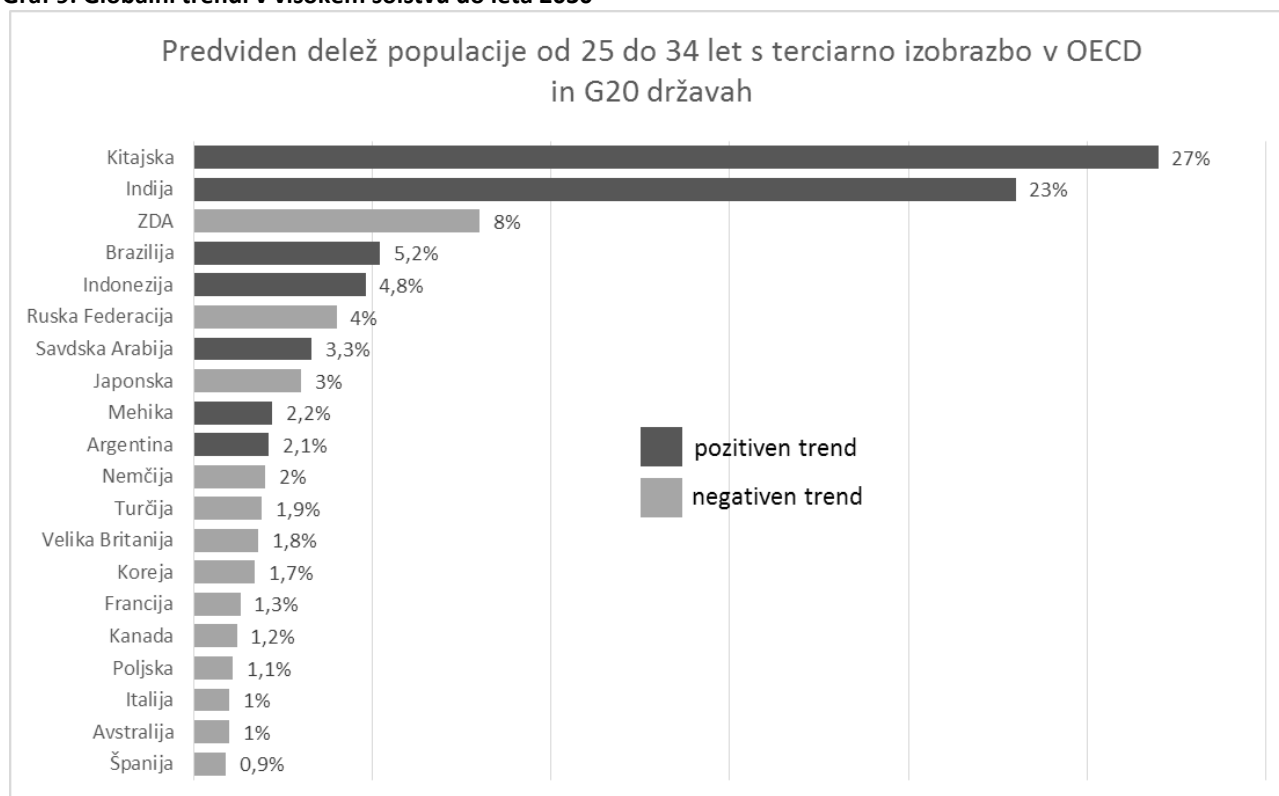
Po podatkih IIE (Slika 3) prihaja 58 odstotkov mednarodnih študentov iz Kitajske (31 %), Indije (14 %), Južne Koreje (7 %) in Savdske Arabije (6 %).

⁵² P. Kevat; International student visa and enrolment trends for the MESDC, dostopno na <http://www.slideshare.net/ICEFmonitor/paresh-kevat-anza2013presentationsmall>

Slika 3: Deset glavnih držav, iz katerih prihajajo mednarodni študenti⁵³

Vir: IIE, Open Doors, 2015

Graf 9: Globalni trendi v visokem šolstvu do leta 2030

Vir: OECD

Poleg same rasti populacije v starosti od 25 do 34 let sta si Kitajska in Indija (podobno kot Evropa v svojih ciljnih Evropa 2020) postavili ambiciozne cilje glede vključenosti mladih v terciarno izobraževanje. Kitajska si je za cilj postavila, da bo v terciarno izobraževanje do leta 2020 vključila 20 odstotkov populacije, Indija pa kar 50 odstotkov do leta 2030⁵⁴. Glede na slednje je smiselno pridobivanje študentov iz omenjenih regij za študij v Sloveniji, saj Kitajska in Indija predstavljata ciljni regiji sodelovanja za slovensko visoko šolstvo.

⁵³ IIE, Open Doors (2015), dostopno na: <http://www.iie.org/Research-and-Publications/Open-Doors/Data/International-Students/Leading-Places-of-Origin#.V10hcLrMTc>

⁵⁴ FICCI (2013), "India to be largest provider of global talent; one in four graduates in the world will be product of Indian system", Press release 13 November 2013, www.ficci.com/pressrelease/1405/FICCI-press-nov13-education2.pdf.